

A szovjet kormány jegyzéke az NDK kormányához

● Berlin (TASZSZ)

P. A. Abraszimov berlini szovjet nagykövete pénteken felkereste Otto Winzert, a Német Demokratikus Köztársaság külügyminiszterét és átnyújtotta neki a szovjet kormány alábbi jegyzékét:

„A szovjet kormány számos bizonyítékkal rendelkezik arra, hogy egyre nagyobb arányúvá és egyre túrhatalomabbá válik a Német Szövetségi Köztársaság hatóságainak arra irányuló tevékenysége, hogy bevonják Nyugat-Berlint revansista háborús készülődéseikbe.

A városban szélében-hosszában törvényellenesen fiatalokat toboroznak a nyugatnémet hadseregbe. Bonni hivatalos személyiségek kijelentései szerint eddig már több ezer nyugat-berlini lakos kapott katonai kiképzést a Bundeswehrben és a nyugatnémet hadsereg kiképzett tartalékát alkotja.

A bonni hadügyminisztériumnak, a Bundeswehr parancsnokságának és a nyugatnémet rendőrhatságoknak a megrendelése alapján számos nyugat-berlini vállalatnál megszervezték a stratégiai rendeltetésű hadi- és egyéb termékek gyártását, beleértve radarberendezéseket, rádió- és telefonfelszereléseket, optikai eszközöket, légi fényképezéshez szükséges eszközöket, tengeralattjárókhoz és hadihajókhoz szükséges különleges felszereléseket, lőszerket. E katonai rendeltetésű árukat azután titokban a Német Szövetségi Köztársaságba juttatják a Német Demokratikus Köztársaság területén át vezető útvonalakon, amit csak az említett útvonalakkal való kirívó visszaélésnek lehet tekinteni.

A nyugatnémet hatóságoknak és a kezükre játszó nyugat-berlini szenátusnak ezek a lépések szöveg ellentétben állnak a leszerelésről és a demilitarizálásról szóló négyhatalmi rendelkezésekkel, amelyek teljes mértékben vonatkoznak a megszállási rendszer alatt álló Nyugat-Berlinre is.

Az NDK miniszterelnökségi sajtóosztályának közleménye

● Berlin (ADN)

A Német Demokratikus Köztársaság állami szervei olyan megcáfolhatatlan bizonyítékok birtokában vannak, amelyek szerint Nyugat-Berlin gazdasági életét a nyugatnémet Bundeswehr egyre fokozódó mértékben veszi igénybe, mint fegyverkezéshez szükséges anyagok szállítóját.

A fentieket a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnöksége sajtóosztályának közleménye állapította meg pénteken.

A közlemény a továbbiakban elmondja: Az NDK illetékes állami szervei utasítást kaptak, hogy szigorúan

Az említett lépések következtül megsejtik mindegyiket és a Szövetséges Ellenőrző Tanács ezzel kapcsolatban 1945. november 30-án kiadott 8. számú törvényét a katonai kiképzés megszüntetéséről és eltávolításáról; 1946. augusztus 20-i 34. számú törvényét a Wehrmacht felszámolásáról; 1946. december 20-i 43. számú törvényét, amely megtiltja hadi-anyagok és a mellékelt listákban felsorolt egyéb katonai célú anyagok előállítását, kivétel, behozatalát, szállítását és tárolását, s végül az 1946. október 2-i 39. számú utasítást, amelynek értelmében fel kell számolni a német hadipari potenciált.

Tekintettel nemzetközi kötelezettségeire és felelősségére azzal kapcsolatban, hogy ne engedje meg a militarista és revansista erők újabb agressziójának veszélyét, továbbá a Szovjetunió és az NDK 1964. június 12-én kelt barátsági, kölcsönös segítségnyújtási és együttműködési szerződéséből kiindulva, a szovjet kormány felkéri a Német Demokratikus Köztársaság kormányát, hogy az NDK és Nyugat-Berlin közötti útvonalak fölött gyakorolt ellenőrző funkcióinak megfelelően, vegye fontolóra olyan intézkedések fogantatását, amelyeknek célja megőrizni a Német Szövetségi Köztársaság és Nyugat-Berlin hatóságainak és polgárainak a szocialista államok biztonságát és az európai béke érdekeit sértő törvénytelen militarista tevékenységét.

Az ilyen intézkedések összhangban állnak a Nyugat-Berlin státusát meghatározó nemzetközi egyezmények betűjével és szellemével, elősegítik a helyzet egészségessé válását az egész szóban forgó térségben. Ezeket az intézkedéseket a Szovjetunió és minden olyan ország, amely szíven viseli az európai béke és biztonság érdekeit, teljes mértékben támogatná.

ge sajtóhivatalának pénteken este kiadott közleménye felhívja a figyelmet az NDK kormányának több ízben elhangzott megállapításaira, amelyek szerint a nyugatnémet uralkodó militarista körök megbízásából, a nemzetközi jogi megállapításokat — különösen a potsdami egyezményt — megsértve, nyugat-berlini üzemekben, köztük elsősorban a konszernnek tulajdonát képező gyárakban, katonai célokat szolgáló anyagokat és eszközöket állítanak elő, amelyek azután a nyugatnémet Bundeswehr birtokába kerülve: a militarista és revansista politika célkitűzéseit szolgálják.

Az NDK kormánya már 1961-ben is felhívta az Egyesült Nemzetek Szervezetének figyelmét, hogy cáfolhatatlan bizonyítékokkal rendelkezik, amelyek szerint 25 nyugat-berlini üzem jelentős mértékben termel hadfelszerelési cikkeket a Bundeswehr számára. Az azóta eltelt időszakban a különleges politikai egységet képező Nyugat-Berlin üzemei még jelentősebb szerepet kaptak a nyugatnémet fegyverkezésben.

Az NDK postaügyi minisztériumának közleménye

● Berlin (MTI)

Az NDK Posta- és Távközlési Minisztériuma pénteken közölte, hogy a nemzetközi postai rendelkezések alapján nem továbbítja a „Berlin-szövetségi elnökválasztás” provokációs pecséttel ellátott leveleket. Ezt a pecsételést a nyugatnémet posta a Nyugat-Berlinbe kitűzött elnökválasztás napján akarja alkalmazni.

Jakubovszkij és Szemjonov Berlinben

● Berlin (MTI, ADN)

Ivan Jakubovszkij marsall, a Varsói Szerződés egyetemes fegyveres erőinek főparancsnoka és Vlagyimir Szemjonov szovjet külügyminiszter-helyettes pénteken Berlinbe érkezett. Fogadta őket Walter Ulbricht, az NDK Államtanácsának elnöke. A megbeszélésen részt vett még Willi Stoph miniszterelnök, Erich Honecker, az NSZEP Politikai Bizottságának tagja, Központi Bizottságának titkára, Otto Winzer külügyminiszter, Heinz Kellessler vezérrezdres nemzetvédelmi miniszter-helyettes, vezérkari főnök; szovjet részről pedig P. A. Abraszimov, a Szovjetunió berlini nagykövete, P. K. Kosevoj marsall, az NDK-ban tartózkodó szovjet hadseregcsoport főparancsnoka, P. A. Kurocskin hadseregtábornok és J. J. Malcev vezérrezdres.

A baráti és szívélyes légkörben lefolyt megbeszélésen teljes egyetértésben tárgyaltak meg fontos, közérdekű kérdéseket.

Az USA elnöke Párizsban

● Róma (Reuter)

Nixon elnök és az olasz kormány vezetői tárgyalásai-
kon egyetértettek abban, hogy mindent meg kell tenni Nyugat-Európa politikai egységének fenntartásáért, de ugyanakkor meg kell akadályozni, hogy szakadás következzen be Franciaország és Közös Piac-i partnerei között.

Az amerikai-olasz tárgyalásokon olyan megegyezés született, hogy fokozni kell a NATO-országok konzultációt, különös tekintettel a valószínűleg látszó amerikai-szovjet tárgyalásokra. A közel-keleti helyzetet érintve mindkét fél hangsúlyozta: a válság további éleződését minden lehetséges eszközzel meg kell akadályozni.

Nixon Rumorral való utolsó találkozásakor meghívta az olasz kormányfőt, hogy látogasson el Amerikába. A látogatás időpontját a későbbiekben diplomáciai úton állapítják meg.

Mint Ronald Ziegler, Nixon sajtótitkára az elnöki repülőgép fedélzetén Róma és Párizs között közölte az újságírókkal, az amerikai elnök hasonlóképpen meghívta

Wilson, Kiesingert és Eyskens belga miniszterelnököket is Washingtonba, hogy a körút során megkezdett eszmecseréket folytathassák.

● Párizs (MTI)

Nixon amerikai elnök pénteken néhány perccel 14 óra előtt megérkezett Párizsba. Az orly-i repülőterén De Gaulle tábornok és Couve de Murville miniszterelnök fogadta. Nixon egyhetes európai utazásának Párizs az utolsó politikai állomása, noha vasárnap meg visszatér Rómába, ahol VI. Pál pápával folytat megbeszélést, mielőtt hazaindul Washingtonba.

Már az orly-i repülőterre való megérkezésekor elhangzott üdvözlőbeszédében megígérte Nixon párizsi tárgyalásainak alaphangját. Sem De Gaulle tábornok, sem az amerikai elnök nem tett említést a közelmúlt viszályaira, hanem mindketten a két ország évszázados régi barátságát és az egymás iránti személyes megbecsülést hangsúlyozták.

De Gaulle rövid beszédében kifejezte azt a reményét, hogy az amerikai elnök itt tartózkodása során megismeri a francia álláspontot és megismerteti saját véleményét a legfontosabb kérdésekben. Nixon az Egyesült Államok legújabb barátjának és legújabb szövetségeseinek nevezte Franciaországot. De Gaulle tábornokhoz fordulva kijelentette, hogy magragadja az alkalmat, hogy kikérje véleményét és tanácsát abban, miképpen oldhatják meg az Egyesült Államok előtt álló és a világot megosztó problémákat. A beszédet elhangzása után a két elnök De Gaulle tábornok gépkocsiján a Quai d'Orsay-ra hajtott, ahol Nixon elnök szállása van párizsi tartózkodása idején.

Az amerikai elnök délután megérkezett az Elysée-palotához. De Gaulle a terraszra jött az amerikai-elnök elé, majd elkísérte dolgozószobájába, ahol megkezdte az első négyezemközi tárgyalásokat.

Botrány a BBC-nél

● London (MTI)

A BBC igazgatósága hivatalosan bocsánatot kért Wilsontól, mert a televízió harmadik napos riportere, David Dimbleby a Nixon-látogatás idején „rendkívül könnyed hangon” kommentálta a protokolleseményeket.

Dimbleby rögtönzött kisérsőszövegének néhány gyöngyszeme megérdemli, hogy szó szerint idézzük:

— Eljenzek nincs. Az emberek tulajdonképpen fogalmuk sincs arról, miféle ember ez (Nixon).

De különben sem hevítik őket valami túlzott izgalom.

— Amint látjuk, Wilson mindent megtesz, hogy ellopja Nixontól a rivaldafényt és igyekszik úgy helyezkedni, hogy mindenki rá figyeljen.

— A tárgyalásokról mi, egyszerű emberek úgysem fogunk megtudni semmit, mert Nixon és Wilson magas fizetésű sajtófőnököket tart, akiknek az a feladata, hogy eltitkolják az igazságot.

A KMP szegedi szervezetének harcai 1918—1919 telén

Az őszirózsás forradalom győzelme után a KMP budapesti központját létrehozó folyamattal párhuzamosan a jelentősebb vidéki munkásmozgalmi központokban is megindult a forradalom továbbfejlesztését kívánó erők elköteleződése. December elejétől már Szegeden is jelentek meg a sajtóban magukat öntudatosan kommunisztának valló személyek írásai. Közülük különösen aktív tevékenységet fejtett ki Belocerkovszkij Antal, az 1905-ös orosz forradalom résztvevője, aki már hosszabb idő óta Szegeden élt feleségével. Andorka Sándor egyik visszaemlékezésében a Belocerkovszkij házaspárt mondja a szegedi kommunista mozgalom kezdeményezőjének. Tény, hogy Belocerkovszkij a festőmunkás szakszervezeti csoport december 4-i heti gyűlésén már a szocialista köztársaság megteremtése mellett mondott beszédet. A Szeged és Vidéke december 10-i számában pedig értékelte a polgári radikális erők tömörítését szolgáló, december 8-i gyűlésen elhangzottakat. Cikkében rámutatott, hogy a „radikálisok” burzsoa osztálypolitikát folytatnak és óvta a munkásokat ettől a befolyástól. A radikális párt ügyvezető elnöke, Eisner Manó ügyvéd, a gyűlésen félreérthetetlenül kijelentette, hogy a radikálisizmus nem kiváltképpen kommunista társadalom, hanem fenn akarja tartani a kapitalizmust. Belocerkovszkij ennek alapján is hangoztatta, hogy amikor a polgári radikálisok a munkásokat is meg akarják nyerni e törekvésnek, a proletariátust saját osztályérdekeivel ellentétes oldalra kívánják vonni. Az

ilyen törekvés általában is, a szocializmusért való közvetlen harc időszakában pedig különösen regresszív. Eisner — ugyancsak a Szeged és Vidékeben közölt — válaszában nem tudott Belocerkovszkij megállapításait említeni lényegével tényekre támaszkodva vitatkozni, ezért személyeskedés sikkjára terelte a kérdést. Belocerkovszkij „elfogultan látással” vádolta és sajnálkozva jelenti ki, hogy vitapartnerre nem juthatott el a tájékozottságnak arra magasabb fokára, ami a radikálisizmus tanainak megértéséhez szükséges. Belocerkovszkij a személyeskedést elkerülve, a radikálisizmus akkori tevékenységének elvi elemzésével adott csattanós viszontválaszt. Ebben részletesebben és pontosabban fejtette ki a polgári radikálisizmusnak ekkor már — objektíve — a társadalmi haladást gátló szerepéről szóló, helyes, a proletár osztályérdeket érvényesítő álláspontot.

Ez a vita is hozzájárulhatott a forradalmi nézetek szegedi térhódításához olyan helyzetben, amikor a szocialdemokrata munkások körében — pártjuk állásfoglalása nyomán — még általános volt a burzsoázia korábban ellenzéki, a demokratikus jogok kiterjesztését követelő csoportjainak az osztályszempontot háttérbe szorító, e burzsoázia iránt illúziókat keltő megtévesztése. A Szegedi Nemzeti Tanács már december közepén látta a kommunista nézetek gyors térhódítását. December 17-én többek között arról tanácskozott, mi módon lehetne a kommunizmus terjedését Szegeden megakadályozni. A polgári városve-

zetők, a nagytőke és jómódú parasztság, a polgári radikális értelmiség, a szocialdemokrata munkásság és a katonaság képviselői egyaránt azt a módot keresték, amellyel meg lehetne erősíteni a polgári viszonyokat Szegeden is. Végül elhatározták, hogy a katonaság fiatalabb korosztályainak (ezek voltak a legfogékonyabbak a forradalmi tanítások iránt) leszerelését kérelmezik a kormánynál, a kereskedelmi és iparkamarát pedig felkérlik, hogy munkaadalmak teremtéséről gondoskodjék. Úgy gondolták, ilyen módon gátat állíthatnak a kommunista befolyás növekedésének. Csalódnok kellett.

A KMP 1918. december második felében erőteljes vidéki szervező munkát indított, az ország különböző részein kommunista pártszervezetek alakultak, többnyire a budapesti központ kiküldöttjeinek közvetlen segítségével. A pártközpont a Szegeden működő kommunista csoportot is szerveztette akarja fejleszteni. Ezt segítette Rákosi Mátyás, aki december 29-én ismertette először a városban a KMP programját. Az előadás a szocialdemokrata pártnak azon a gyűlésén hangzott el, amelyet a kommunizmus kérdésének megvitatására hívott össze a vezetőség. A kommunista nézetek ekkorra már jelentős szegedi térhódítást igazoltak, hogy az előadást követő vitában az egyik felszólaló azt javasolta, hogy a szocialdemokrata párt mondja ki csatlakozását a KMP-hez. A szocialdemokrata vezetők elutasították a kommunista törekvéseket és azt ajánlották, hogy mindazok, akik a termelési eszközök társadalmi tulajdonát akarják, maradjanak benn a szocialdemokrata pártban, ne bontsák meg annak egységét. Egyebek is — mondták — minden szocialdemokrata valóban kommunista. Ez az érv, amely elkendőzni igyekezett a két párt közötti döntő különbséget, valójában arra szolgált, hogy segítsen a polgári demokrácia táborában tartani a munkásokat, objektíve tehát a burzsoázia érdekeit védte. A kommunistákat azonban nem tévesztette meg. Január elsejére nagy agitációs gyűlést hirdettek, ahol nyilvánosan is be akarták jelenteni a pártszervezet megalakulását. A szocialdemokrata párt minden rendelkezésére álló eszközzel igyekezett lehetetlenné tenni a gyűlést. Az Igazság c. hetilap tudósítása jól

KÖZÜLETEK, MAGÁNOSOK, FIGYELEM!

Rövid határidővel vállalunk a megye egész területén

**modern vonalú
kandalló, thermokokszt
betétes (örökgyő)
hagyományos típusú,
valamint fatüzeléses
új cserépkályha építését**

Hordozható cserépkályhák átrakását, gázfűtésre való átállítását, átrakást, tisztítást, javítást ugyancsak vállalunk.

Az új kályhák beépítését és az átrakásokat egyéves garanciával.

**SZEGEDI CSERÉPKÁLYHA KÉSZÍTŐ
ÉS JAVÍTÓ KTSZ.**

Szeged, Gutenberg u. 10. sz.
Telefon: 13-324.

xS 547